

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

Prijedlog zakona broj ____

NACRT

**KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST**

Zagreb, ožujak 2004.

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Clanak 1.

U Zakonu o porezu na dodanu vrijednost ("Narodne novine", broj 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00 i 73/00) u clanku 10. brojka «22» zamjenjuje se brojkom «20».

Clanak 2.

U clanku 12. tocka 12. mijenja se i glasi:

“12. uvoz dobara, osim nafte i naftnih derivata, duhana i duhanskih proizvoda, alkohola i alkoholnih pica, koja su kao donacija dana humanitarnim organizacijama, zdravstvenim, obrazovnim, kulturnim, znanstvenim, vjerskim i socijalnim ustanovama, športskim amaterskim klubovima te tijelima državne, lokalne i podrucne (regionalne) samouprave, kao i uvoz dobara od strane istih koja se placaju iz primljenih inozemnih novcanih donacija,”

Iza tocke 16. dodaje se nova tocka 17. koja glasi:

«17. ponovni uvoz dobara koja u nepromijenjenom stanju uvozi osoba koja ih je izvezla, a koji je u skladu s carinskim propisima oslobođen placanja carine.»

Clanak 3.

U clanku 13. stavku 1. tocka 5. mijenja se i glasi:

“5. isporuke dobara i usluga u tuzemstvu, osim nafte i naftnih derivata, duhana i duhanskih proizvoda, alkohola i alkoholnih pica, kad se placaju iz primljenih inozemnih novcanih donacija danih humanitarnim organizacijama, zdravstvenim, obrazovnim, kulturnim, znanstvenim, vjerskim i socijalnim ustanovama, športskim amaterskim klubovima te tijelima državne, lokalne i podrucne (regionalne) samouprave.“

Clanak 4.

U clanku 25. stavak 3. tocka 2. mijenja se i glasi:

«2. ako ne obracunava ili ne uplacuje porez na dodanu vrijednost,».

Clanak 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, s tim da se odredba clanka 1. primjenjuje od 1. siječnja 2005. godine.

OBRAZLOŽENJE KONACNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Porez na dodanu vrijednost placa se prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost ("Narodne novine", broj 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00 i 73/00). Primjena Zakona, pocela je 1. siječnja 1998. godine. Ovim je Zakonom u porezni sustav Republike Hrvatske uveden novi sustav oporezivanja prometa dobara i usluga, kojim je zamijenjen dotadašnji sustav oporezivanja prometa utemeljen na Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga.

Porez na dodanu vrijednost je oblik poreza na promet kojim se uvijek oporezuje krajnja potrošnja, a ubiranje tog poreza odvija se u svim fazama proizvodno-prometnog ciklusa na način da poduzetnici – porezni obveznici na izlazne isporuke dobara i usluga zaracunavaju porez od kojega odbijaju vrijednost poreza na svoje ulazne isporuke.

Porez na dodanu vrijednost kao i drugi oblici poreza na promet su neizravni porezi. Ovaj porez porezni obveznik ne placa iz svoje ekonomske snage već ga prevaljuje na kupca – krajnjeg potrošača koji u konačnici snosi taj porez. Krajnji potrošač je porezni destinatar tj. osoba koja po intenciji Zakona, snosi porezni teret.

Porez na dodanu vrijednost je neutralan za poreznog obveznika. Porez na izlazne isporuke se iskazuje kao obveza prema državnom proračunu, a pretporez sadržan u ulaznim isporukama kao potraživanje od državnog proračuna.

Od početka primjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost, pa sve do 31. listopada 1999. godine, isporuke dobara i usluga oporezivale su se po jedinstvenoj stopi od 22%. Od 1. studenoga 1999. godine, uvedena je stopa od 0% kojom se oporezuju isporuke kruha, mlijeka, knjiga, lijekova i ortopedskih pomagala, od 1. lipnja 2000. godine za znanstvene casopise, od 1. rujna 2000. godine za usluge javnog prikazivanja filmova te od 1. siječnja 2001. godine na usluge organiziranog boravka stranih turista koje se placaju doznakama iz inozemstva.

Sagledavajući dosadašnju primjenu sustava poreza na dodanu vrijednost, može se reći da su u praksi potvrđene njegove pozitivne strane – neutralnost u poduzetničkom poslovanju, poticanje izvoza, smanjenje sive ekonomije te izdašnost ovog poreznog oblika.

Zbog rasterećenja krajnje potrošnje te pozitivnog efekta na poduzetništvo predlaže se sniženje opće stope poreza od 22% na 20%. Osim toga, predlažu se i određena porezna oslobodenja pri uvozu te izmjene kaznene odredbe koje će omogućiti učinkovitiji nadzor poreznih obveznika.

II. PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU ZAKONOM

Konacnim prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dodanu vrijednost predložene su slijedeće izmjene:

1. sniženje opće porezne stope od 22% na 20%,

2. izmjene odredbi o poreznim oslobođenjima,

3. izmjene kaznene odredbe u članku 25. stavak 3. točka 2. Zakona.

Predloženo sniženje opće porezne stope od 22% na 20% ima za cilj rasterećenje krajnje potrošnje putem smanjenja poreznog opterećenja, ali u financijskom odnosno likvidnom smislu i rasterećenje poreznih obveznika, a utjecati će i na učinkovitije ubiranje poreza te suzbijanje sive ekonomije.

Porezna oslobođenja izmijenjena su u smislu da se porezna oslobođenja od plaćanja poreza na dodanu vrijednost u slučaju kad se radi o uvozu i nabavi dobara u tuzemstvu koja se plaćaju iz primljenih inozemnih novčanih donacija ne odnose na fiskalno značajne proizvode koji se oporezuju posebnim porezima – nafta i naftni derivati, duhan i duhanski proizvodi, alkohol i alkoholna pica. Osim toga, propisano je i porezno oslobođenje za ponovni uvoz izvezenih roba koji je prema carinskim propisima oslobođen carine, a koji u poreznom smislu ne predstavlja uvoz dobara već opoziv prije obavljene izvozne isporuke.

Odredba članka 25. stavak 3. točka 2. Zakona, izmijenjena je na način da porezno tijelo kaznenu mjeru zabrane rada poreznom obvezniku može utvrditi rješenjem ako ne obračunava ili ne uplaćuje porez na dodanu vrijednost. Prema dosadašnjoj odredbi to se moglo učiniti ako su bila ispunjena oba uvjeta tj. da porezni obveznik nije obračunavao i nije uplaćivao porez.

Smanjenje stope poreza na dodanu vrijednost od 22% na 20% imat će višestruke makroekonomske efekte: smanjivanje razine cijena, poboljšanje konkurentnosti gospodarstva, smanjivanje sive ekonomije i drugo.

Smanjenje stope PDV-a sa 22% na 20% imati će utjecaj i na nižu razinu inflacije u 2005. godini. Naime, PDV je porez koji se obračunava na konačnu cijenu nekog proizvoda ili usluge i u tom smislu očekujemo da će poduzetnici zadržati istu konačnu cijenu svog proizvoda i usluge prije obračuna PDV-a. Prema tome se snižavanjem stope PDV-a sa 22% na 20% trebaju smanjiti i cijene svih proizvoda na koje se obračunava PDV od 22% za oko 1,67%.

Propisano je da će se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost početi primjenjivati osmog dana od dana stupanja na snagu, osim odredbe o sniženju opće porezne stope od 22% na 20% koja će se primjenjivati od 1. siječnja 2005. godine. Primjena odredbe o sniženju opće porezne stope, odgođena je do 1. siječnja 2005. godine zbog potrebe da se u razdoblju do toga roka izvrše sve organizacijske i tehničke prilagodbe kako poreznih obveznika tako i Porezne uprave, a i da se u istom razdoblju unaprijedi sustav naplate i nadzora, a s konačnim ciljem povećanja porezne discipline i povećanja prihoda od toga poreza, kao kompenzacija za očekivani pad poreznih prihoda uslijed smanjenja porezne stope. Stoga očekujemo da inicijalni prihod od PDV-a u 2005. godini može biti niži za oko 2,7 milijardi kuna, što će se nadoknaditi boljom naplatom poreza.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Clanak 1.

U clanku 1. propisano je sniženje stope poreza na dodanu vrijednost od 22% na 20%.

Clanak 2.

Ovim clankom su porezna oslobodenja u clanku 12. Zakona, izmijenjena u smislu da se porezna oslobodenja od placanja poreza na dodanu vrijednost u slucaju kad se radi o uvozu doniranih dobara i uvozu dobara koja se placaju iz primljenih inozemnih novcanih donacija, ne odnose na fiskalno znacajne proizvode koji se oporezuju posebnim porezima – naftu i naftne derivate, duhan i duhanske proizvode, alkohol i alkoholna pica. Osim toga, propisano je i porezno oslobodenje za ponovni uvoz izvezene robe koji je prema carinskim propisima osloboden carine, a koji u poreznom smislu ne predstavlja uvoz dobara vec opoziv prije obavljene izvozne isporuke.

Clanak 3.

Ovim clankom je propisano da se porezno oslobodenje od placanja poreza na dodanu vrijednost u slucaju kada se nabava dobara i usluga u tuzemstvu placa iz primljene inozemne novcane donacije, ne odnosi na fiskalno znacajne proizvode koji se oporezuju posebnim porezima – naftu i naftne derivate, duhan i duhanske proizvode, alkohol i alkoholna pica.

Clanak 4.

Ovim clankom je propisano da porezno tijelo kaznenu mjeru zabrane rada poreznom obvezniku može utvrditi rješanjem ako ne obracunava ili ne uplacuje porez na dodanu vrijednost.

Clanak 5.

Ovim clankom je propisano stupanje Zakona na snagu i njegova primjena.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost ne treba osigurati sredstva u državnom proračunu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Konacni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dodanu vrijednosti u odnosu na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, sadrži slijedeće razlike.

1. U clanku 2. i clanku 3. iz kruga primatelja doniranih dobara iz inozemstva koja se mogu uvesti uz primjenu oslobodenja od placanja poreza na dodanu vrijednost, te iz kruga primateljima inozemnih novcanih donacija koji u tuzemstvu i iz uvoza mogu bez poreza na dodanu vrijednost nabavljati dobra i usluge koje placaju iz primljenih inozemnih novcanih donacija, isklucene su neprofitne organizacije, ustanove i udruge. Razlozi za to su prije svega otežana mogucnost kontrole i sprecavanje pojava zlouporaba poreznih oslobodenja iz clanka 12. tocka 12. i clanka 13. stavak 1. tocka 5. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

2. U clanku 5. Zakona, kojim je propisano stupanje na snagu Zakona i pocetak njegove primjene, prihvacen je prijedlog Odbora za zakonodavstvo, prema kojem Zakon stupa na snagu i primjenjuje od osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbe clanka 1. Zakona, koja se primjenjuje od 1. siječnja 2005. godine.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Prijedlozi i mišljenja na pojedine odredbe Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dodanu vrijednost, koje nisu prihvacene odnose se na uvođenje snižene te proširenje primjene nulte stope poreza na dodanu vrijednost na razlicita dobra i usluge. Razlozi zbog kojih nisu prihvaceni ovi prijedlozi jesu financijskog karaktera. Prihvacanjem prijedloga za uvođenje snižene stope te proširenjem primjene nulte stope, manjak prihoda od poreza na dodanu vrijednost znatno bi premašio manjak prihoda koji ce nastati snižavanjem opce stope poreza od 22% na 20%.